

Tato, po výkladech řečených zástupců učila řadu usnesení, jimiž upozorňuje jak státy tak i komise ty na zjištěné závady, jakož i na návrhy na jejich odstranění a žádá, aby otázky ty studovaly a snažily se poměry dunajské plavby zlepšiti. V poslední době jeví se snaha anglického kapitálu, který si získal vliv na obě největší plavební společnosti rakouskou a maďarskou, utvořiti zájmový svaz všech větších společností dunajských za účelem spolupráce ve směru Hinesem naznačeném; to se však podařilo dosud jen částečně, a to u společností německých, rakouských a maďarských.

V. Československé úseky dunajské mezinárodní sítě. Na Dunaji sahá čsl. úsek od ústí Moravy (Děvín) k ústí Ipelu (Szob) na délku 172 km, a vyjma předmostí u Bratislavy, kde oba břehy patří ČSR na 11 ½ km, tvoří úsek ten nad Bratislavou hranici s Rakouskem (7 ½ km) a pod ní s Maďarskem (153 km). Na Tise tvoří čsl. úsek hranici s Maďarskem na délku 22 km. Počíná 2 km nad Salokou, jde přes Čop a končí 7 ½ km pod ním. Horní polovina čsl. úseku patří k Podkarpatské Rusi, dolní s Čopem ke Slovensku.

Správa plavební v oblasti dunajské (mimo Podkarpatskou Rus) přísluší v I. instanci pořičnímu úřadu plavebnímu se sídlem v Bratislavě, zřízenému vládním nařízením č. 377/1921 Sb., který má exposituru v Komárně organisovanou vládním nařízením č. 42/1920 Sb. V II. instanci je příslušným Čsl. plavební úřad v Praze, zřízený zák. ze dne 15. IV. 1920, č. 315 Sb., jehož působnost vymezena byla vlád. nař. z 1. VII. 1920, č. 416 Sb. V nejvyšší instanci jsou kompetentními ministerstva veřejných prací a obchodu a to prvé ve věcech technických, technicko-administrativních a jich se týkajících právních, druhé ve věcech obchodních a jich se týkajících právně-administrativních (zák. č. 315/1920 Sb.).

Lodstvo a doprava. Dle mírových smluv provedl rozdělení dunajského loďstva r. 1921 svrchu jmenovaný Walker D. Hines. ČSR obdržela od plavebních společností německých, rakouských a maďarských celkem 10 parníků (5890 HP) a 116 nákladních člunů (ca 71.000 t) a některá zařízení, úhrnem za cenu 75.845 mil. Kč, jež postupně byly přejímány až do r. 1924 a vzaty do provozu ředitelstvím čsl. státní dunajské plavby v Bratislavě, na něž přešly zák. z 21. XII. 1921, č. 493 Sb., organisace, práva a závazky současně zrušeného čsl. dunajského dopravního úřadu.

R. 1922 byla založena Čsl. plavební společnost dunajská za účasti státu s akciovým kapitálem 125 mil. Kč, do které vnesl stát získaný plavební park a zařízení. Zák. ze 13. VI. 1922, č. 188 Sb., byl upraven poměr státní správy k této společnosti, která převzala na svůj účet provoz čsl. dunajské plavby až r. 1924, načež bylo svrchu jmenované ředitelství vlád. nař. ze 17. IV. 1924, č. 94 Sb., zrušeno. Společnost rozmnožila dále převzatý park získáním i stavbou nových lodí jak to vyžadovala vzrůstající potřeba.

Doprava na čsl. úseku Dunaje se dobře rozvíjí. Hlavními přístavy jsou Bratislava a Komárno, které byly rozšířeny, vybudovány a vystrojeny značným nákladem a projektuje se další jejich rozšíření protože nestačí. Obrát v čsl. přístavech byl r. 1926 celkem 864.200 t; z toho Bratislava 433.400 t a Komárno 333.400 t. Na domácí plavbu z toho připadá 33%. Průvoz čsl. úsekem byl téhož r. 1,156.000 t, na němž brala podíl domácí plavba jen 6%.

Na čsl. úseku mezinárodní Tisy provozuje se dnes jen voroplavba. Ročně dopravuje se tu hlavně do Maďarska okolo 200.000 m³ československého a 20.000 m³ rumunského dříví.

VI. Literatura.

Martens-Cussy: „Recueil manuel et pratique de traités et conventions“, Tome I—VII, Lipsko 1846—1857; Martens-Cussy-Geffcken: dtto. 2e Série, Tome I—III, Lipsko 1885—1888; Engelhardt: „Du régime conventionnel des fleuves internationaux“, Paris 1879; Vernesco: „Des fleuves en droit international“, Paris 1888; Engelhardt: „Histoire du droit fluvial conventionnel“, Paris 1889; Poinsard: „Études de droit international conventionnel“, Paris 1894; De Gonda: „Die Wasserstraßen Ungarns“, Budapest 1900; Gruber: „O vodních cestách“, Praha. 1901; Článek „Donau“ v Österreichisches Staatswörterbuch 1905; Demorgny: „La question du Danube“, Paris 1911; Baicoianu: „Le Danube, aperçu historique, économique et politique“, Paris. 1917; Kaackenbeeck: „International rivers“, London 1918; Lederle: „Das Recht der internationalen Gewässer“, Mannheim 1920; Oppenheim: „Mezinárodní právo“, česky od Dr. Foustky dle 3. vydání anglického, Praha 1924; W. D. Hines: „Rapport relatif à la navigation sur le Danube“, Genève 1925; Československý plavební úřad, Ročenky 1923—1927.

Bohuslav Müller.

Důstojníci

viz Vojenští gážísté.